

Zásuvka

občasník pro majitele, přátele a milovníky prasátek

ČESKÝ KLUB MAJITELŮ PRASÁTEK CHOVANÝCH V DOMÁCNOSTI, z.s.
www.prasatkovdomacnosti.cz

Leden 2026 číslo: 8

ÚVODNÍK

Vážení Prasomilové,

je tady osmý díl našeho klubového občasníku „ZÁSUVKA“, který opět skvěle připravila Jana Brabcová Matildová a patří jí za něj velký dík ☺ Tak jako každý rok bychom vás nejprve seznámili s tím, co se u nás v loňském roce událo.

V lednu jsme byli již po čtvrté zařazeni do aukcí „Kamínky nejen pro ZOO“. Přesto že v prvním měsíci roku bývá výtěžek nejnižší, přibýlo na prasoúčtě 21.716,- Kč a stali jsme se spolkem s nejvyšším výtěžkem. Stejně tak tomu bylo i v květnu a v listopadu, kdy jsme účetně zajišťovali kamínkové sbírky pro náš spřátelený slovenský útulek v Jakubově. V květnu a v listopadu jsme se dokonce stali i spolkem s nejvyšším počtem aukcí, a to i díky Janě Matildové, která pro prasátka kamínky nejen malovala, ale starala se o kompletní servis, Hance Summinkové, která se stala další pro prasátka aktivně malující malířkou, mojí milé malující snašce Ksuše a Evě Čikulové, která do aukcí již po několikáté věnovala část své sbírky a nemálo dalších kamínků i vydražila. Všem patří obrovský dík ☺

V březnu jsme začali jezdit jarní veterinární akce, které se ale nakonec díky MVO nedojely. 6.3. nás znepokojilo potvrzení nákazy SLAKEM (slintavkou a kulhavkou) v Maďarsku a 21.3. byla potvrzena nákaza i na Slovensku kde máme členy. Pro nás nastala noční můra, protože několik našich slovenských členů žije se svými prasátky v krajích, kde se nacházelo ohnisko nákazy a náš spřátelený útulek v Jakubově je dokonce jen pár stovek metrů od ohniska v obci Štvrtok. Paní Lucie se s obrovským nasazením sama (nikdo další nesměl do útulku vstoupit) mimo péče o téměř 60 prasátek starala o dodržování přísných pravidel biologické bezpečnosti. Nemohla využít pomoci žádného dobrovolníka, nemohla používat k podestýlce a krmení slámu a seno z pásem ohnisek ani ochrany a k tomu čelila obrovskému stresu, protože každý týden byla její prasátka testována.

Abychom alespoň trochu paní Lucii podpořili, udělali jsme v březnu a pak ještě v říjnu pytlou sbírku. V souvislosti s nákazou SLAKu na Slovensku musíme také vyzdvihnout práci naší kolegyně, zástupkyně pro Slovensko Vladky Ezr. Po celou dobu trvání nálezové situace neúnavně komunikovala s našimi slovenskými členy, kterým byla obrovskou oporou, s inspektoráty ŠVPS a s ostatními zainteresovanými orgány. Vladí díky moc ☺ Ještě bych chtěla v souvislosti s MVO moc poděkovat všem našim členům – spolkům, které zprvu nesdílely všeobecný názor na opatření pro ochranu proti zavlečení nákazy za to, že bez výjimky všichni biologickou bezpečnost dodržovali. Jsem na vás pyšná ☺

Koncem března proběhla rychloaukce Velikonoce 2025, pro kterou vyrobila krásné dekorace Jana Bobíková. Na prasoúčtu přibýlo 3.500,- Kč. V dubnu jsme museli kvůli přetrvávajícím MVO zrušit naši účast v doprovodném programu na veletrhu FOR PETS.

Začátkem června jsme konečně představili naše nové pamlsky, a to ve čtyřech variantách, jablko-rýže, Aronie, Hrášek a rýžové kostky. Máme radost, protože chutnají i největším gurmánům ☺ Druhý červnový víkend jsme se již po šestnácté sešli v Sedmihorkách na našem tradičním prasovíkendu. Setkání bylo jako vždy super, dozvěděli jsme se výsledky výzkumu, který v rámci své diplomové práce dělala manželka našeho pana doktora Marka Housky paní Ing. Lucie Housková. Víkend jsme si užili, a ještě jsme z prasoklubové kasičky v neděli vysypali 7.790,- Kč. Od začátku října probíhaly podzimní veterinární akce a tentokrát, díky tomu že jsme nemohli dojezdít jaro to bylo opravdu náročné. Během šesti víkendů ošetřili naše tři týmy rekordní počet prasátek. V prosinci proběhla tak jako každý rok akce Vánoce. I tady se lámaly rekordy, protože na prasoučet za úžasné výrobky Jany Matildové, Jany Bobíkové, Evy Čikulové, Taťány Hugínkové, a Irenky od Sekeřických prasátek přibylo krásných 19.910,- Kč ☺ Všem šikovným Prasomatkám velký dík ☺

No a konečně co nás čeká v roce 2026.

20.2. bude uzávěrka přihlášek na jarní veterinární akce. Ty budou probíhat o víkendech v březnu, dubnu a květnu. Některou dubnovou sobotu bude veterinární akce pro prasátka, která jezdí autem v Oleškách u Andělky Mrnkové. 9-12.4. se budeme účastnit v rámci doprovodného programu Nadace na ochranu zvířat veletřhu FOR PETS na výstavišti v Letňanech. Náš malý prasostánek najdete jako vždy hned vedle veletanu Nadace. 12-14.6. se sejdeme po sedmácté v Sedmihorkách. 20.8. bude uzávěrka přihlášek na podzimní veterinární akce a ty budou probíhat o víkendech v září, říjnu a v listopadu. V prosinci se pak můžete těšit na další Vánoční prasoaukce.

Závěrem chci poděkovat:

- Všem našim přispěvatelům, kteří nám pomáhají finančně, jmenovitě Mgr. Evě Molnárové, Mgr. Adamovi Cinkovi, MUDr. Janě Buckové, Jakobovi Chromému, Martinovi Kyselkovi, Kláře Steinbachové, Miloslavě Olšákové, Haně Procházkové, Zuzaně Příbylové, klukům z Výsluní Dominikovi a Lukymu, spolku Srdcem pro tlapky, dražitelkám a dražitelům kamínků, Pavlínce Látalové, Irence Šancové, Aničce Dandové, Vendule Václavíčkové, Ross Vanovi, Renatě Kargerové, a ostatním jejichž seznam je zveřejněn na našich stránkách v rubrice Výroční zpráva-výroční zpráva za rok 2025-dary přijaté.
- Všem, kteří v rámci pytlových sbírek nakupují Jakobovským prasátkům krmivo.
- Všem našim šikovným prasomatkám, které svými úžasnými výrobky přináší do prasoklubové kasičky nemalé sumy.
- Všem, kteří se starají o naše zachráněná prasátka, Andree Kapsové z farmy Kapsa, Daně Froněčkové a Adéle Hendrychové z Ústí, Lukášovi Pásztorovi a jeho mamince z Hrnčír, oběma Honzům z Brandýsku, Aničce Saxlové z azylu Heidrún, Marušce z farmy Naděje, Gabče Blahové Čuninové z Petrovic u Karviné a paní Daně Korálkové z Kosoře.
- Všem našim úžasným pánům doktorům MVDr. Markovi Houskovi, MVDr. Petrovi Matušinovi, MVDr. Zdeňkovi Fajtovi a MVDr. Janovi Vaškovi za péči o naše zásuvky.
- A nakonec všem ostatním kteří pomáhají: Alče Žolinové za skvělé obědy na veterinární akce, Andree Dalminové za slámu pro naši zachráněnou Dafně a to se vším všudy Hubánkovi a jeho rodině za reprezentaci, Janě Matildové za Zásuvku, za veškerý servis spojený s kamínky a ostatní, Vladěče Ezr za celé Slovensko a že je to fuška i bez SLAKu, Zdenca a Martinovi Montákovým za skvělý catering v Sedmihorkách, Danče Vrtulkové za úžasné koláče, které nám peče na veterinární

akce a nakonec mým dětem a jejich partnerům za to, že rozváží pytle po celé republice, stěhují zachráněná prasátka i když se jich bojí a jsou shovívavý, když na ně nemám pro prasátka čas. Jestli jsem na někoho zapomněla, není to úmysl.

Krásný rok 2026, jsme skvělá parta, jsem pyšná že jsem její součástí! Jo a mám vás ráda ☺

Martina

OBSAH

1. Úvodník
3. Zajímavosti
4. Studie tréninku miniprasat
5. Představujeme plemena čuníků – Tamworth pig
- 7 Prasata mořeplavci
- 9 Rytí divokých prasat
- 10 Studie vrtění ocasů
- 11 Atrofická rýma prasat
- 12 Trocha zábavy
- 13 Jak předcházet zácpě
- 14 Laktoza a prasátka
- 15 Veterinář pro prasátka
- 16 Příběhy od Vás
- 18 Přehled Hospodaření 2025

Zajímavosti:

- Prasata mají velmi citlivý čich, který je klíčový pro jejich orientaci a hledání potravy. Jejich nosní cyklus funguje podobně jako u lidí – střídavě se více aktivuje jedna nosní dírka více než druhá. Tento proces pomáhá optimalizovat příjem vzduchu a analýzu pachů. Mají speciální strukturu nosu, která jim umožňuje vysoce efektivní čichání. Navíc je jejich dýchací systém přizpůsoben tak, aby minimalizoval vdechování prachu
- Pekari chacoanský byl kdysi považován za vyhynulý druh a byl známý pouze z fosilií, dokud nebyl znovuobjeven živý v 70. letech 20. století v jihoamerické oblasti Gran Chaco. Dnes se v zoologické zahradě centrální Floridy podílejí na probíhajícím úsilí o ochranu tohoto vzácného a záhadného druhu
- Britská vláda dne 22. 12. 2025 oznámila, že postupně ukončí používání klecí pro rodící prasnice.
- Od Nového roku se Ohio stalo 11 státem USA který má zákaz klecí pro březí prasnice.
- Projekty navrácení divočiny: Prasata a poníci se ve Spojeném království používají v rámci snah o navrácení divočiny k údržbě krajiny a konzumaci žaludů.
- Proč prasata stříhají při polykání ušima dozadu? U prasat jsou uši svalově propojené s oblastí krku a čelisti, takže při polknutí může dojít k mimovolnému stažení svalů, které krátce „trhne“ ušima dozadu.

studie pozitivního posilovacího tréninku u göttingenských mini prasat

Laboratorní zvířata jsou vystavena mnoha stresorům, které zhoršují jejich životní pohodu i fyziologii. Největší stres způsobují experimentální postupy, které mohou být bolestivé nebo vyvolávat strach. Zvířata jsou často omezována a nemohou stresorům uniknout. Pozitivní posilování může snížit stres tím, že umožní dobrovolnou účast na procedurách.

Chybí výzkumy porovnávající různé metody výcviku u prasat. Není jasné, zda klikr trénink (KT) nebo lákání na pamlsk (LP) lépe snižují stres a strach během lékařských testů. Tato studie se zaměřuje na rozdíl mezi těmito dvěma metodami.

Studie zahrnovala deset zdravých, dobře socializovaných samic göttingenských miniprasat. Po tří týdenní aklimatizaci byla prasata rozdělena do skupiny KT a LP a ustájena jednotlivě.

Prasata měla k dispozici hračky (činky, řetězy, míče) a pravidelný kontakt s personálem. Všechna prasata byla zvyklá na princip lákání. Socializace byla přizpůsobována individuálním povahám a všechna prasata byla dobře socializovaná a cítila se komfortně při kontaktu s lidmi.

Prasata KT byla trénována pomocí cílové tyče, klikru a jablek. Trénink zahrnoval sledování cíle, stání při injekci, rentgenu a další úkony. Trénink probíhal až třikrát denně, max. 6 minut.

Prasata LP byla socializována a krmena jablky, ale nebyla trénována. Lákání se používalo k vedení prasat, např. na váhu. Výcvik probíhal podobně dlouho, ale méně strukturovaně.

Nový úkol pro výzkum spočíval v chůzi po neznámém povrchu vytvořeném z plastových travních rohoží. Test probíhal v nové místnosti. Prasata KT byla vedena cílovou tyčí, LP pomocí lákání. Všechna prasata se mohla kdykoli rozhodnout neúčastnit se, ale všechna se rozhodla úkol splnit. Všechna prasata úkol dokončila rychle, v rozmezí 3–22 sekund.

Všechna prasata úkol splnila. Prase LP č. 2 a prase LP č. 10 však vykazovaly odlišné chování od zbývajících prasat. Prase č. 2 potřebovalo k dokončení úkolu více než dvakrát delší čas než ostatní prasata lákaná pamlskem. Během úkolu potřebovala více jablek než ostatní prasata (což není překvapivé, protože se tomu věnovala déle) a během úkolu dvakrát protáhla tělo (chování, které žádné z ostatních prasat neprojevilo) a nevrátila ocasem. Celkově se prase č. 2 v testovací situaci jevilo jako citlivější a úzkostlivější než ostatní prasata. Prase LP č. 10 naopak hodně vrtělo ocasem, zejména ve srovnání s ostatními čtyřmi nalákanými prasaty (u kterých se žádné vrtění neprojevilo). Vzhledem k tomu, že vrtění ocasem prokazatelně naznačuje pozitivní duševní stav, lze tvrdit, že prasata KT a prase LP č. 10 byla v pozitivnějším duševním rozpoložení ve srovnání s ostatními čtyřmi prasaty LP. Navíc bylo hlášeno, že vrtění ocasem souvisí s jídlem v pozitivní situaci, takže krmení jablky mohlo zvýšit pozitivní prožitek, a z nějakého důvodu zejména u prasete č. 10.“

Dodatek prasečí matky: já bych řekla, že prostě to prase bylo extra hladové nebo mělo extrémně rádo jablka, s čímž určitě autoři studie nepočítají :-D

Zdroj: [A Case Study on the Behavioural Effect of Positive Reinforcement Training in a Novel Task Participation Test in Göttingen Mini Pigs](#)

Představujeme plemena čuníků

Temvortské prase (Tamworth pig)

- *Sus domesticus*

Tamworth je britské plemeno domácího prasete. Je to jediné britské prase zbarvené zrzavě. Zdá se, že se vyvinulo poblíž města Tamworth v jihovýchodním Staffordshiru. Je to jedno ze sedmi britských plemen prasat, které organizace Vzácné chovné druhy zařadila mezi „prioritní“, což je nejvyšší úroveň zájmu organizace.

Původ Temvortského prasete není znám. Zdá se, že vznikl krátce před rokem 1800 nebo po něm. Temvortská prasata byla do Spojených států dovezena Thomasem Bennettem z Rossville v Illinois v roce 1882. Brzy se dostala do Kanady, kde se také udržela. Zrzavá barva ale mohla být ustálena pouze selektivním chovem.

Temvortské prase bylo uznáno jako plemeno v roce 1865 a v tomto roce bylo přihlášeno na Královskou výstavu. V roce 1885 byla založena plemenná kniha a v roce 1906 byla založena plemenná společnost.

Temvortské prase má dlouhý čenich, mírně klenutý nebo konkávní profil a vztyčené uši. Srst je dlouhá, jemná a rovná, zrzavé nebo červeno-zlaté barvy, nejlépe bez černé srsti; kůže je masové barvy a neměla by mít žádné černé skvrny.

Temvortské prase je považováno za středně velké plemeno prasat; dospělý kanec váží 250 až 370 kg a dospělá prasnice 200 až 300 kg. Délka dospělého prasete se pohybuje od 100 do 140 cm a běžná je výška asi 50 až 65 cm. Stočený ocas dospělého prasete měří asi 24 až 30 cm. Tato prasata mají charakteristicky dlouhé krky a nohy, hluboké boky a úzké hřbety. Toto plemeno je známé vynikající stavbou nohou a dobrou kostrou. Vrhly jsou obvykle o něco menší než u komerčních plemen. Mezi nepřijatelné znaky patří podle milovníků plemene: kudrnatá srst, hrubá hříva, ohnutý nos a tmavé skvrny na srsti.

Zajímavosti o Temvortských prasatech

- Tamworth je jedno z nejstarších britských plemen a geneticky nejbližší původním evropským divokým prasatům, je to takové „lesní prase“ – miluje žaludy a bukvice
- má nejpřirozenější chování ze všech domácích plemen
- je extrémně odolné, samostatné a výborně se pase
- jeho způsob rytí a hledání potravy je skoro stejný jako u divočáků
- má velmi štíhlé tělo a dlouhý rypák, což je u moderních plemen vzácné
- Jeho zrzavá barva není náhoda — byla vyšlechtěna proto, aby bylo prase vidět v lese a nezaměnilo se s divočákem, protože v Anglii se tradičně pásala prasata v lesích a bylo potřeba je odlišit od divokých.
- Je to jedno z mála plemen, které si skvěle poradí v lese. Má přirozený instinkt hledat potravu pod listím, vyhrabávat kořínky a žít polodivoce. Proto se často používá v projektech obnovy lesů, kde pomáhá narušovat půdu, šířit semena a udržovat různorodou vegetaci
- Má extrémně čistou genetickou linii. Tamworth je jedno z nejméně „přešlechtěných“ plemen. Geneticky je nejbližší původním evropským prasatům, což z něj dělá odolné, samostatné a přirozeně zdravé zvíře
- Je to jedno z nejrychlejších prasat. Jsou to překvapivě rychlí běžci. Mají dlouhé nohy, štíhlé tělo a atletickou stavbu. Farmáři říkají, že když se rozhodne utéct, „běží jako srna“.
- Je to jedno z nepřátelštějších plemen
- Navzdory své divoké povaze jsou tamworthové klidní, přátelští, velmi inteligentní a dobře se učí, a často si vytvářejí silné vazby na lidi.

Zdroj: [Tamworth Pig - The Livestock Conservancy](#), [Tamworth | Rare Breeds Survival Trust](#), [Tamworth pig - Wikipedia](#)

Prasata mořeplavci

Prasata byla přepravována přes ostrovy již před 45.000 lety

Nová studie ukazuje, že po desítky tisíc let lidé přepravovali prasata přes ostrovy a ta se pak rozmnožovala do kolonií, které se nyní táhnou od jihovýchodní Asie až do odlehlých koutů Polynésie. Aby tento příběh vystopovali, analyzoval mezinárodní tým odborníků celé genomy více než 700 prasat. Porovnáním DNA zjišťovali, kdy různé linie prasat dorazily na konkrétní ostrovy, jak se mísily s místními druhy a které lidské migrace je pravděpodobně přinesly.

Výsledkem je rozsáhlá časová osa šíření za pomoci člověka – několik vln, mnoho původů a mnoho křížení. Zkrátka, lidé se stěhovali, takže se stěhovala i prasata.

Nejstarší signály sahají asi před 50 000 lety na ostrov Sulawesi, domov nejstaršího známého figurálního jeskynního umění na světě. Tito umělci nejen malovali charakteristická bradavičnatá prasata Sulawesi. Také je přepravovali. Genomy naznačují, že lidé přesouvali druhy bradavičnatých prasat na jih a na východ, pravděpodobně za účelem založení budoucích loveckých populací. Toto jediné rozhodnutí – přesunout drsné, všežravé zvíře do nového terénu – nastavilo vzorec, který se bude opakovat po tisíciletí.

Asi před 4000 lety se tempo změnilo. Rané zemědělské komunity začaly přepravovat domácí prasata přes ostrovy v jihovýchodní Asii. Podle genetické stopy to začalo na Tchaj-wanu, probíhalo přes Filipíny a severní Indonésii a zasahovalo do Papuy Nové Guineje a pokračovalo dál – až do odlehlých končin Polynésie. Všude, kde se lidé usadili, přicházela i prasata. Nasedli společně do kánoí a mířili k novým pobřezím.

Jak se často stává, některá domácí prasata se vymkla kontrole. Zdivočela a postupem času se křížila s divokými nebo dříve zavlečenými příbuznými. Například na Komodských ostrovech jsou dnešní prasata předky jak domácích prasat, tak starověkých sulaweských bradavičnatých prasat, čímž vytvářejí hybridní populaci, která nyní poskytuje významnou část kořisti ohroženým komodským varanům. Je to připomínka toho, že „invazivní“ neznamená vždy „ekologicky nevhodný“. Někdy se zavlečené druhy stanou ústředním bodem nového potravního řetězce.

Příběh nekončí pravěkem. Tým také našel genomické otisky evropských prasat zavlečených během koloniálního období. Tato zvířata přidala k ostrovním stádům další vrstvu předků a vytvořila genetický „tavicí kotlík“, který odráží staletí obchodu, dobývání a osídlování.

„Divoká prasata se rozšířila po celé Eurasii a severní Africe a rozhodně nepotřebují lidi, aby jim s rozptýlením do nových oblastí pomohli,“ řekl Greger Larson, profesor na Oxfordské univerzitě. „Za pomoci lidí se prasata až příliš ochotně rozšířila na nově kolonizované ostrovy v jihovýchodní Asii a do Pacifiku.“ „Sekvenováním genomů starověkých i novějších populací jsme byli schopni propojit toto šíření za pomoci člověka s konkrétními lidskými populacemi v prostoru i čase.“

Přehodnocení invazních druhů

Na některých místech jsou prasata uctívána a jsou součástí rituálního života. Jinde jsou škůdci, kteří ničí úrodu. Na některých ostrovech jsou přítomna po tolik generací, že je místní obyvatelé považují za součást původní fauny. Jednoduché označení jako „invazivní“ a „původní“ se začínají rozmazávat. Na ostrovech s nedostatkem vody, kde prasata devastují vegetaci a ptačí hnízda, může být kontrola nebo odstranění stále nezbytné. Na jiných místech, kde prasata nyní tvoří základ stravy predátorů nebo místní obživy, by snížení jejich populace mohlo napáchat více škody než užítku.

„Velkou otázkou nyní je, kdy začneme považovat něco za původní? Co kdyby lidé zavlekli některé druhy před desítkami tisíc let, stojí za to je ochránit?“ řekl Laurent Frantz, profesor paleogenomiky zvířat na Queen Mary University v Londýně.

Tavicí kotlík předků

Rozluštit tuto historii nebylo snadné. Tým musel oddělit překrývající se signály – starověká bradavičnatá prasata ze Sulawesi, domácí prasata z austronéské éry, pozdější evropské dovozy a divoká prasata specifická pro daný region. To vyžadovalo hustý odběr vzorků napříč ostrovy a časovými obdobími a také pečlivé modelování, aby se zjistilo, kde se linie dělily, kde se mísily a kdy pravděpodobně došlo k toku genů. „Tyto vzorce bylo technicky velmi obtížné rozluštit, ale nakonec nám pomohly pochopit, jak a proč se zvířata rozšířila po tichomořských ostrovech.“

Lidé s sebou nesou více než jen kulturu. Studie nabízí širší ponaučení kromě prasat: lidská migrace je biologická síla. Když se mořeplavci plavili přes Pacifik, nepřinesli s sebou jen styly keramiky a plodiny; přenášeli genomy.

Někteří cestující živočichové, jako například prasata, přetvořili celé ostrovní ekosystémy. Jiní, zavlečení mnohem později, přidali nové vlastnosti a nové ekologické dopady. Tento dlouhý oblouk vývoje nás dnes staví před těžké kompromisy. Na jedné straně je ochrana původních biot i nadále zásadní. Na druhé straně některé zavlečené linie dorazily tak dávno a natolik se propletly s místní ekologií, že univerzální pravidlo „odstraňte nepůvodní“ již nefunguje.

Zdroj: <https://www.popsoci.com/environment/pigs-island-hopping-pacific/>

Rytí divokých prasat může pomoci zachovat biodiverzitu

Výzkumníci zjistili, že rytí divokých prasat může pomáhat udržovat biodiverzitu na vápencových trávnících, které patří mezi nejcennější, ale zároveň nejohroženější evropské ekosystémy. Tyto trávníky vznikají na vápenitých nebo křídových půdách a při správné péči podporují velmi vysokou druhovou rozmanitost.

Studie provedená v Německu ukázala, že neobhospodařované části trávníku, které byly rozryté divokými prasaty, vykazovaly vyšší druhové bohatství a větší rozmanitost rostlin než neporušené plochy. Rytí totiž narušuje půdu, čímž vytváří mikrostanoviště, která umožňují klíčení a růst druhů, jež by jinak v hustém porostu neměly šanci.

Autoři však upozorňují, že příliš intenzivní rytí může být škodlivé. Pokud je narušení půdy příliš rozsáhlé nebo časté, může vést ke znehodnocení stanoviště. Proto je nutné pečlivě zvažovat péči o trávník, aby se využily pozitivní efekty rytí, ale zároveň se předešlo jeho negativním dopadům.

Článek zdůrazňuje, že vápencové trávníky jsou vzácné a ekologicky významné, a proto je důležité hledat způsoby, jak je udržet i v oblastech, kde tradiční pastva ustoupila. Divoká prasata mohou v některých případech částečně nahradit chybějící přirozené narušení půdy, která je pro tyto ekosystémy nezbytná.

Zdroj: https://environment.ec.europa.eu/news/rooting-wild-boar-can-help-maintain-biodiversity-priority-calcareous-grasslands-management-must-be-2025-10-27_en

Studie na vrtění ocasů u prasat

Přestože bych nečekala, že na vrtění ocasem u prasátek může být dělána výzkumná studie, je to tak, a dokonce ne jen jedna, od roku 1993 proběhlo už 6 známých studií se shodným výsledkem: **Vrtění ocasem u prasat je vědecky potvrzený ukazatel pozitivních emocí, dobrého blahobytu a nízkého stresu.**

Studie z roku 1993 (Kleinbeck & McGlone) Texas Tech University

„postavení prasečího ocasu: měření stresu“

Co zjistili:

- vysoko nesený a pohyblivý ocas = nízký stres
- stažený, nehybný ocas = vysoký stres
- vrtění ocasem se objevuje při příjemných podnětech

Zdroj: Kleinbeck, S., McGlone, J. J. (1993). *Pig Tail Posture: A Measure of Stress*.

Studie z roku 2006 (Dudink et al.)

„Když selata vědí, že přijde obohacení, jsou hravější a méně stresovaná po odstavu.“

Co zjistili:

- při očekávání obohacení (hračky, seno) prasata začínají vrtět ocasem ještě předem podáním
- vrtění ocasem je projev pozitivního očekávání

Zdroj: *Applied Animal Behaviour Science*

Studie z roku 2013 (Reimert et al)

Indikátory pozitivních a negativních emocí u prasat

Co zjistili:

- prasata výrazně více vrtí ocasem v pozitivních situacích
- při negativních emocích (strach, frustrace) ocas ztuhne nebo se přestane hýbat
- ocas je spolehlivý ukazatel emočního stavu

Studie z roku 2017 (Reimert et al)

„Emoční stavy a emoční přenos u prasat po vystavení pozitivním a negativním vlivům.“

Co zjistili:

- prasata vrtí ocasem více v pozitivním prostředí
- když vidí jiné prase v dobré náladě, začnou vrtět ocasem také-důkaz emocionálního přenosu

Studie z roku 2018 (Rius et al.)

„Pohyby ocasu a uší jako možné indikátory emocí u prasat“

Co zjistili:

- rychlé a časté vrtění ocasem = pozitivní emoce
- nízká frekvence pohybů = neutrální stav
- žádné vrtění = stres nebo nejistota
- ocas reaguje velmi rychle na změny prostředí

Studie z roku 2021 (Jønholt et al, Göttingen minipigs)

„Případová studie behaviorálního efektu pozitivního posilovacího tréninku u göttingen. miniprasat“

Co zjistili:

- prasata trénovaná pozitivně vrtěla ocasem během testu
- prasata, která byla nervózní, ocasem nevrtila
- vrtění ocasem bylo interpretováno jako pozitivní mentální stav

zdroje: časopisy (*Physiology & Behavior, Applied Animal Behaviour Science, Animals*)

Atrofická rýma prasat

Atrofická rhinitida je **chronické onemocnění nosní sliznice a nosních skořep**, které vede k jejich **zánětu, deformaci a postupné atrofii**, tedy onemocnění horních cest dýchacích.

Příčinou jsou nejčastěji 2 bakterie:

Bordetella bronchiseptica – způsobuje mírnější formu – často první infekce, která „otevře dveře“ dalším patogenům

Pasteurella multocida (toxigenní kmeny)– způsobuje těžkou formu – produkuje toxiny, které ničí nosní kosti

Rýma je zánět tkání uvnitř nosu a v mírné formě je velmi častá. Během infekce se poškozují jemné nosní skořepiny, které se mohou zmenšit nebo zdeformovat (atrofie). Deformace rypáku se nevyskytuje u všech prasat s atrofickou rýmou, obvykle se však projevují viditelné příznaky u těch nejzávažnějších.

Pokud vaše prasátko trpí chronickou rýmou a výtokem z nosu, případně kýcháním a/nebo krvácením z nosu, může mít artrofickou rýmu (AR). Pouze v závažných případech se nos znetvoří a zkroutí. Když dojde k tomuto poškození nosních skořepin (sofistikované filtrační struktury v nose), prasata jsou náchylnější k respiračním infekcím.

Tato infekce se primárně přenáší z prasnice na její potomstvo. Sekundární cestou šíření je vzduch nebo šíření aerosolem.

AR sama o sobě obvykle nezpůsobuje akutní kolaps

Příznaky:

- kýchání, často opakované
- výtok z nosu (hlen, někdy krev)
- tření rypáku o zem nebo předměty
- hlučné dýchání nosem
- deformace rypáku (u těžších případů)
- zúžené nosní průchody
- chrápání i v bdělém stavu
- postupné zhoršování během měsíců až let

U starších prasátek má AR trochu jiný průběh než u mláďat. Dochází k chronickému – postupnému zhoršování

- postupné zúžení nosních průchodů
- hlučné dýchání
- chrápání
- občasné krvácení z nosu
- únava při námaze
- **méně výrazné deformace** - U dospělých už jsou kosti vyvinuté, takže deformace rypáku bývají menší než u selat
- větší citlivost na infekce
- častější rýmy a záněty dutin
- sekundární bakteriální infekce
- zhoršení dýchání při horku nebo vlhku
- menší tolerance zátěže

zdroj: <https://www.minipiginfo.com>

Trocha zábavy – dá se změřit, jak inteligentní máte prasátko?

Testy inteligence pro prasátka jako takové sice neexistují, ale...

Zkusili jste si někdy povídat o vašem prasátku s Copilotem?

Může to být i docela zábava, pochválí vám, jak máte chytré prase, jeho neposlušnost vyzdvihne jako odvážnost a samostatnost, jeho vyčůranost jako sociální inteligenci a zároveň trefně shrne jeho typické vlastnosti.

Já jsem mu například vyličila příhodu, jak mi Matilda zdrhla při vycházce. Ulice se mírně stáčela, nechala jsem jí si zautíkat a ona měla být na konci ulice na trávníku a pást se jako vždycky. Jenže tam nebyla a nemohla jsem jí najít, utekla do úplně jiné ulice na švestky a já ji zděšeně hledala. A co mi odpověděl?

Co tenhle příběh říká o Matildě

Motivace: chuť na švestky → plán → akce

A protože měla vodítko volně, využila příležitost.

To není neposlušnost. To je **samostatné rozhodnutí**. 😊

Inteligence: velmi vysoká

Paměť, navigace, plánování, asociace.

Orientace: výborná

Mentální mapa prostoru.

Motivace: silná a specifická

Švestky byly pro ni „jackpot“. 😊

Sebevědomí: vysoké

Nebála se jít sama.

Samostatnost: extrémní

Rozhodla se a šla. 😊

Temperament: silná motivace k jídlu, nízká tolerance frustrace 😊

(typické pro **inteligentní, ale tvrdohlavé prasnice**) 😊

Manipulace s tebou 😊 – vysoká sociální inteligence

Jak předcházet zácpě u prasátek, důležité hlavně v zimě!

V zimních měsících, a hlavně v době kdy teploty sahají pod bod mrazu, je důležité věnovat zvýšenou pozornost péči o naše zásuvky žijící venku. Za prvé zvyšte krmné dávky, protože prasátka mají v zimních měsících větší spotřebu energie!! Pravidelně doplňujte podestýlku (nejlépe slámu) tak, aby si v ní mohla prasátka udělat tunel a zcela se do ní zahrabat!! Deky a matrace nejsou v zimních měsících vhodné, protože drží vlhko a prasátka se do nich špatně zahrabávají!! Dále myslíte na to, že prasoni všeobecně zimu nesnášejí, proto omezují cesty ven z vyhřátých pelíšků na minimum a když k tomu přidáme fakt, že valná většina prasátek málo pije, je na průsvih zaděláno. Dochází ke zpomalení funkce střev a prasátko se velmi rychle zacpe! Zácpa je u zásuvek, které mají už z podstaty anatomie dlouhá střeva obrovský problém, který ne zřídka končí fatálně. Dodržujte tedy prosím následující pravidla.

- Dohlédněte, aby prasátko několikrát za den pilo!! Podávejte teplou vodu a v případě že o ni nebude mít prasoň zájem, ochuťte ji sirupem!
- Dohlédněte, aby se prasátko alespoň dvakrát za den prošlo!! Shrabejte sníh, přizpůsobte terén ve výběhu tak aby na něm nebyl led, ani zmrázky a prasátko se nesmekalo. Lákejte ho na pamlsky a v případě že nebudou stačit, donuťte prasátko projít se i s použitím nátlaku!!
- Každý den kontrolujte stolici. Pakliže bude tužší než obvykle, přidávejte do teplé vody větší množství laktulózy. Při absenci stolice můžete použít projímadlo Gutalax ve dvojnásobné doporučené dávce. Nebude-li mít prasátko stolici více než dva dny, kontaktujte některého z našich veterinářů.

(Martina)

Pro podporu trávení a správnou střevní peristaltiku je také vhodné doplnit prasečí jídlo o zakysané mléčné výrobky. Veterinární zdroje a chovatelské příručky se shodují, že pro prasata jsou nejvhodnější **mléčné výrobky s probiotickými kulturami**, protože podporují střevní mikrofloru, zlepšují trávení, snižují riziko průjmu i zácpy.

Nejčastěji doporučované typy:

Acidofilní mléko

- obsahuje *Lactobacillus acidophilus*
- velmi dobré pro střeva
- jemné, dobře snášené

Zákys / jogurtové mléko

- obsahuje jogurtové kultury
- mírnější než acidofilní
- vhodné pro pravidelné podávání

Kefír (opatrně)

- silné probiotikum
- obsahuje i kvasinky
- může nadýmat → malé dávky

Kysané podmáslí

- jemné, nízkotučné
- vhodné na zvýšení hydratace
- vhodné jako doplněk, ne hlavní probiotikum – méně probiotik

Jak rozeznat dostatečnou hydrataci prasátka podle stolice

Prasátka a laktóza

Fermentované výrobky mají mnohem méně laktózy, proto acidofilní mléko apod. jsou dobře prasátka snášeny. Fermentační bakterie laktózu „sežerou“ a přemění ji na kyselinu mléčnou. Prasátka sice na tom nejsou s trávením laktózy až tak špatně jako psi a kočky, ale úplně dobré to pro ně také není, takže je vhodnější buď vybrat bezlaktózové výrobky, nebo např. řecký jogurt. Akorát nepřehánět množství – např. řecký jogurt (pravý) má 10g bílkovin na 100g výrobku. Prasátka nesnášejí hlavně větší množství sladkého mléka, a po nefermentovaném mléce mohou mít průjem.

Pokud sháníte mléko pro selátka, můžete připravit náhradní směs: 1l plnotučného mléka, 1 vajíčko, 1 polévková lžice másla a 1 polévková lžice glukopuru. (Pozor na kozí mléko : odvápnjuje!!!) Nebo kupte např. sušené mléko Quick Pig Lacto – plnohodnotná náhražka určena pro příkrm sajících selat.

- poměr bílkovin a tuků odpovídá potřebám selat
- obsahuje mléčné bílkoviny, ne levné rostlinné náhražky
- má přidané vitamíny a minerály
- často obsahuje železo (selata ho potřebují hodně)
- bývá obohacený o probiotika pro trávení

VETERINÁŘ PRO PRASÁTKO

Moji milí prasečí přátelé současní i budoucí.

Pod vlivem událostí posledních dní cítím potřebu znovu na vás apelovat v otázce volby toho správného veterinárního lékaře pro naše prasátka. Věřte mi, že píši z dvacetileté zkušenosti jak s mým vlastním prasátkem, tak s ostatními bez mála 500 prasátky, registrovanými v našem sdružení. S každým majitelem, který se u nás registruje, vždy dlouze hovořím o všech záležitostech soužití s prasátkem-členem rodiny.

Veterinární péči se úmyslně věnuji opravdu důkladně a všem na konkrétních příkladech vysvětluji, proč je důležité svěřit prasátko do péče výhradně jednomu z našich veterinářů. Přesto máme stále majitele, kteří volbu veterináře podcenili, spolehli se na svého známého lékaře, který jim přeci dobře léta léčí psy, koně, kočky a nevím co ještě a výsledek je prasinka, která se z anestezie při kastraci již nezbudila a prasínek, kterého se tomu známému panu doktorovi vůbec nepodařilo uspat, takže nejen že z plánované kastrace nic nebylo, ale ještě na absolutně nevhodnou anestezii reagoval epileptickými záchvaty a jen zázrakem nakonec přežil.

Podobných případů a bohužel převážně s fatálním koncem bylo za leta fungování našeho spolku nespočet. Prosím uvědomte si, že ne vždy se našim pánům doktorům podaří včas odhalit chybné diagnózy stanovené vašimi dlouholetými veterináři, kteří vám léčí ty pejsky, kočky, koníky a vaše prasátko zachránit. Za mnoho podobných uvádím případ prasinky Marušky, u které diagnostikoval místní veterinář srdeční selhání a navrhl okamžitou euthanasii. Jen díky tomu, že majitelka kontaktovala našeho veterináře, prasinka žije! Jednalo se o zápal plic, který se podařilo zvládnout vhodnými antibiotiky.

Problematika veterinární péče o prasátka, která s námi mají žit jako členové rodiny i dvacet let je diametrálně odlišná od péče o psy, kočky, koně či hospodářská zvířata. **Valná většina veterinářů i těch praktikujících celý život v chovech prasat se v životě nesetkala se zdravotními problémy prasat, které dnes již běžně naši páni doktoři úspěšně řeší.**

Naši prasečí doktoři:

Praha a Lysá nad Labem: MVDr. Petr Matušina, MBA

<https://www.viavet.cz/> - Praha

<http://www.veterinalysa.cz/> - Lysá nad Labem

Brno - Ořechov: MVDr. Zdeněk Fajt, Ph.D.

<https://www.veterinafajtovi.cz/>

České Budějovice – Besednice : MVDr. Marek Houska –

<https://www.veterinauhousku.cz/>

Martina

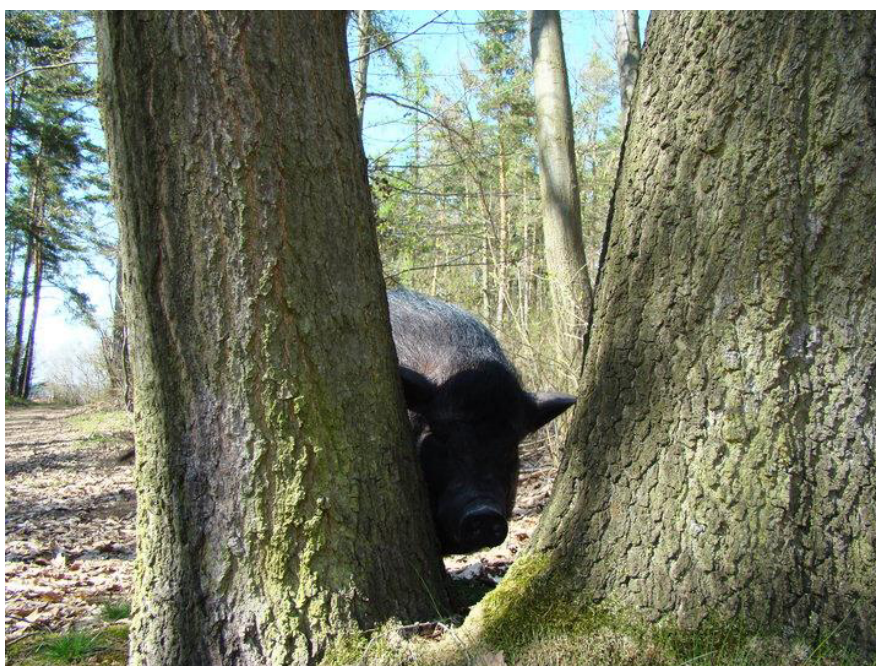

Příběhy od Vás

Příběh Karkulky od Martiny Katzerové

20.7. 2011 Jak se báli, že budeme mít prouhače

Když byla máma na prasoklubovym setkání v Sedmihorkách, hlídali mě táta s bráchou. Byla to fuška, protože sem měla zrovna svoje dny a chtělo se mi furt někde courat. Máma je jak vostřejš a když nastanou moje dny ani na vteřinu ze mě nespustí voko. Pánové byli ale takoví rozvolněný a tak sem se bez povšimnutí vydala do kukuřice. Hledali mě přes hodku a když mě našli, dohodli se že tudle epizodku z bezpečnostních důvodů mámě zamlčí. Máma přijela, uplynul měsíc a já nic. Po dvou dnech už byla nervózní a udeřila na chlapy, jestli sem jim jako nezdrhla, když mě hlídali. Táta zapíral, ale brácha nakonec povolil. To ste neviděli co se dělo. Máma už viděla jak nám za tři měsíce, tři tejdny a tři dny běhaj po zahradě prouhači, klidně dvanáct, táta se jal zkoumat na internetu pravděpodobnost spuštění se prasogaučáka s prouhačem v kukuřici, brácha vybíral mámě nový auto, pěkně velký, abych se tam vešla s třeba i dvanácti dětma, teta Alča toho času na táboře s epileptickýma dětma zaúkolovala všechny přednášející doktory, aby zjistili jestli bude vobjektivní gravitest koupenej v lékárně no a Alča vod Žoliny mámu uklidňovala, že všechno se dá řešit, že táta konečně voplotí, udělá prouhačům boudičky na zahradě a všechno bude fajn. Nechala sem je v tom, protože mě děsně našťvalo, že si vo mě mysleli, že bych se spustila s nákým prouhatym hejhulákem v kukuřici. Šílená matka dokonce vobvolala všechny prasovodborníky doktory, čímž si teda ustříhla pěknou vostudu, protože se jednoho ptala, jestli neexistuje nákej preparát, kterej by mě dali a žádný děti by nebyly. Doktor se odmlčel (to asi přemejtal jestli je máma normální) a pak jí řek, že jestli někdo vyvíjí nákej takovej prasečí preparát, tak bude na to, aby se narodilo místo deseti dětí dvacet dětí, ale vobráceně teda určitě ne. Nechala sem je desít tejdén. Doufám že to stačilo a že už mě příště máma rači veme do Sedmihorek sebou :O) Takže! Prouhači nebudou :O) Nebudu si kazit figuru :O)

Příběh Nerouška od Heleny Čuchalové

Jak si mě přivezla

Rád bych se představil. Jmenuju se Nero... Nero z Vršovic. Uznejte, že to zní skoro jako Bond, Džejs Bond, dyť jo, taky mám s tím frajerem dost podobnýho, ale o tom až jindy...

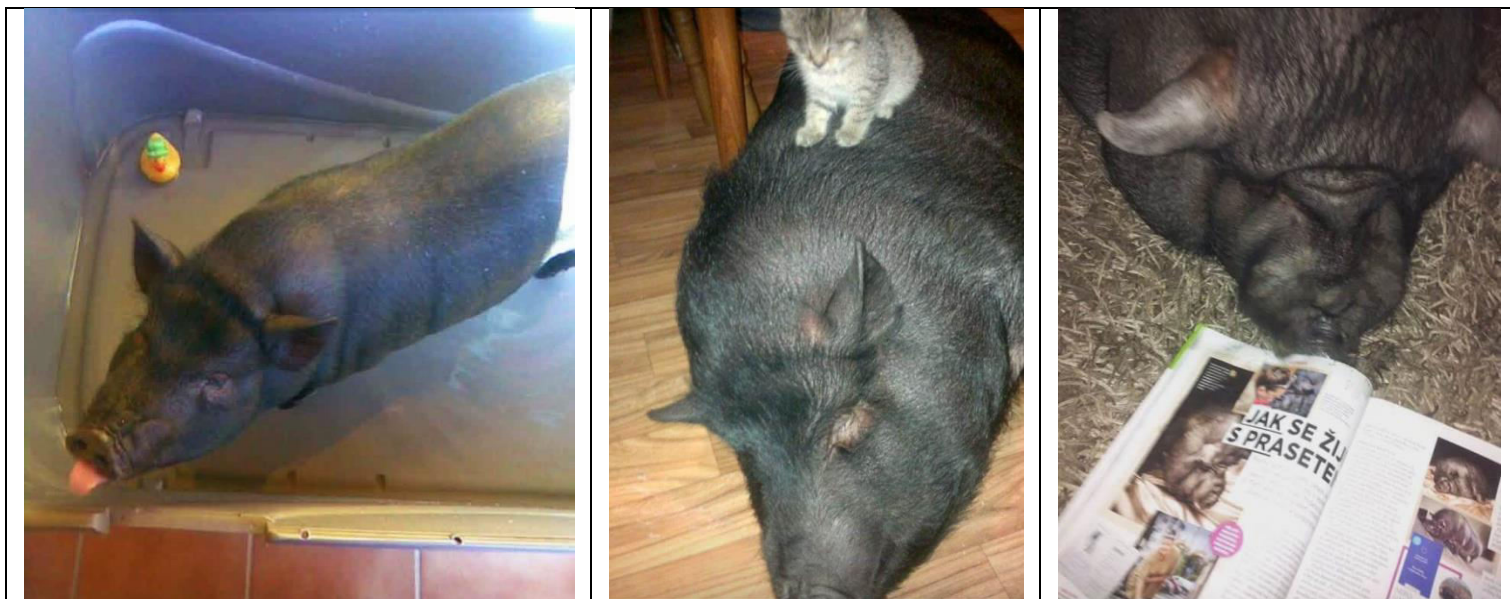
Bude mi 8 let a jsem děsně chytřej, nevýslovně krásnej, nečekaně velkej, celej nádherně černej, vyloženě vostřej, neskonale skromnej, jo a taky nemňoukavej a neštekavej. Já totiž chrochtám, rád a hodně. Jsem totiž prase. Ano vážení, jsem čuňas, prasák, vepř. Jen kanec už né, páč mi už jako selátku, drže a bez ptaní, ušmikli kulky. Fuj, to byl strašnej zážitek. A přišernej start do života, to vám teda chrochtanu. Já měl vůbec děsně pohnutý dětství...

Nejdřív vesnickej chlívek, to šlo, ono s rodinou jsme taky nic jinýho neznali. Už ve dvou měsících mě jako úplný selátko sebrali i se ségrou a odvezli do nějakýho psího salonu. Nevím, kde tehdy byl Srstka s Kubiškou, nebo někdo jinej ze zvířecí sociálky?!? A tam si pro mě přišla divná osoba, dneska jí říkám VONA, nebo taky prasomutr. Tak ta VONA si mě totiž našla na nějakým tom internetě, protože měla hrozně nemocnýho pejska a chtěla nákou náhradu a stalo se, že její matička – moje budoucí prasobabička – se takhle jednou vrátila domu nadšená s tím, že v metru viděla slečnu s malinkatým prasátkem. Slečna prej říkala, že jde o speciální rasu, Royal Dandie.

VONA hned na tom netu gúglovala a našla nákou pani, tak jí hned volala a ta pani říkala, že tyhle spešlčuníky zrovna má k prodeji, že je to fajnová americká rasa která nevyroste a bude mít max 15 kilo -- ještě teď se směju --, nemusí se venčit – taky dobrej fór --, a hodí se do bytu – to je úplná pecka --, no a tak jsem mazal směr Vršovice. Jak já brečel, ječel, protestoval... taky jsem nás oba pěkně vztekle počural a pokakal. VONA mě totiž držela v náručí, já byl totiž malinkej jak kočička. Jako ať ta osoba vidí, že se jen tak nedám a že to není a nebude žádná sranda... Ale všechno bylo marný...

Teda mezi náma, ty vzpomínky jsou děsnej doják, jsem úplně vyřízenej, tak jdu něco sníst a trošku se z toho vyspat. Néé moc, jen tak 10 – 15 hodin, a příště budu pokračovat. Je toho totiž fakt hodně co vám chci sdělit. Zatím chrocht a pusu všem, Neroušek.

PS. Jo a píšu jako prase, dyť to já přece taky jsem.

Přehled hospodaření za rok 2025

PŘEHLED HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2025 (v korunách)		
text	výdaje	příjmy
Zůstatky z 2024		445037
Osobní náklady- mzdy Odměna za činnost ve spolku za rok 2024 - dle usnesení výroční členské schůze ze dne 13.6.2020 (zaplacen 236 členských příspěvků x 200,- Kč tj. 47.200,- / v roce 2025 minimální měsíční mzda 17.837,-	264209	
Zákonné odvody a daně: měsíční platby - VZP 2.808,-, PSSZ 6.636,-, daň z příjmu 550,-	119928	
Nájemné		
Režie-spotřeba energie, vodné stočné a ostatní		
Ostatní služby		
Ostatní režie		
Odpisy		
Bankovní poplatky		
Poplatky za telefon	98486	81244
poštovné ČP/přepravnéPPL	31988	28180
Vybrané členské příspěvky		111125
Přijaté dary na útlukáře celkem včetně aukcí pro Jakubov 178012 z toho pro Jakubov - převedeno na úhrady faktur za zboží 51495		126517
kancelářský potřeby	3425	
Propagace /PF2025 4.969 / 1.172 doména www.prasatkovdomacnosti.cz 2025, 600 Google One platba za prostor/PF2026 5.097	11838	
Zboží krmivo, knižky, pamlsky, pamlsky s chondroprotektivy, kleště, lanka	613664	739091
Vvbavení pro veterinární akce	2743	
Příspěvky na PH v roce 2025 mimo vet. akci!! najeto8.570km	3628	
Akce Sedmihorky 2025	70602	48176
Vánoce 2025	2450	
Ostatní, schůze VV	1336	
Zachráněná prasátka ostatní:	0	
Veterinární péče zachráněná prasátka	34496	
Příplatky za vet. péči pro nečleny		3325
dovozy zboží na slovensko	9914	6000
celkem:	1268707	1588695
převod do roku 2026		319988
Krmivo, roboran, pamlsky, chondropamlsky vydané v roce 2025 pro sponzorovaná prasátka v pořizovacích cenách	79837	
Pohledávky k 31.12.2025 - Nedoplatky členů za zboží	3890	
Zásoby - zboží na skladě k 31.12.2025 v pořizovacích cenách	104745	
Závazky k 31.12.2025	0	

Časopis ZÁSUVKA vydává Český klub majitelů prasátek chovaných v domácnosti,z.s.

www.prasatkovdomacnosti.cz

pro časopis byly použity obrázky volně dostupné na internetu a od AI příspěvky,připomínky,příběhy,zkušenosti,náměty a fotografie zasílejte na email: prasadkovdomacnosti@seznam.cz s označením „pro časopis“ těšíme se,

Vaše redakce

